

Lineární homogenní rekurentní rovnice s konstantními koeficienty

Antonín Slavík

Matematicko-fyzikální fakulta UK

Katedra didaktiky matematiky

- Znat obecný tvar homogenní lineární rekurentní rovnice s konstantními koeficienty
- Vědět, v jakém tvaru lze hledat vzorec pro n -tý člen
- Umět metodu použít k řešení konkrétních úloh

Polynomy a jejich kořeny

Věta. Mějme polynomy

$$Q(z) = \alpha_0 z^m + \alpha_1 z^{m-1} + \cdots + \alpha_m,$$

$$Q^*(z) = \alpha_m z^m + \alpha_{m-1} z^{m-1} + \cdots + \alpha_0,$$

kde $\alpha_0, \dots, \alpha_m \in \mathbb{C}$ a $\alpha_0, \alpha_m \neq 0$.

Pokud Q má kořeny (ne nutně různé) $z_1, \dots, z_m$, pak Q^* má kořeny $\frac{1}{z_1}, \dots, \frac{1}{z_m}$.

Polynomy a jejich kořeny

Věta. Mějme polynomy

$$Q(z) = \alpha_0 z^m + \alpha_1 z^{m-1} + \cdots + \alpha_m,$$
$$Q^*(z) = \alpha_m z^m + \alpha_{m-1} z^{m-1} + \cdots + \alpha_0,$$

kde $\alpha_0, \dots, \alpha_m \in \mathbb{C}$ a $\alpha_0, \alpha_m \neq 0$.

Pokud Q má kořeny (ne nutně různé) $z_1, \dots, z_m$, pak Q^* má kořeny $\frac{1}{z_1}, \dots, \frac{1}{z_m}$.

Důkaz. Kořenové činitele: $Q(z) = \alpha_0(z - z_1) \cdots (z - z_m)$.

Pro $z \neq 0$ platí

$$\begin{aligned} Q^*(z) &= z^m(\alpha_m + \alpha_{m-1}/z + \cdots + \alpha_0/z^m) = z^m Q(1/z) = \\ &= z^m \alpha_0 (1/z - z_1) \cdots (1/z - z_m) = \alpha_0 (1 - z z_1) \cdots (1 - z z_m) = \\ &= \alpha_0 z_1 \cdots z_m (1/z_1 - z) \cdots (1/z_m - z). \end{aligned}$$

Pro $z = 0$ se obě strany rovnají α_0 . Máme rozklad Q^* na kořenové činitele a vidíme, že Q^* má kořeny $\frac{1}{z_1}, \dots, \frac{1}{z_m}$.

Lineární rekurentní rovnice (1)

V předchozí přednášce jsme vyřešili rekurentní rovnice

$$F_n = F_{n-1} + F_{n-2}, \quad n \geq 2,$$

$$a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}, \quad n \geq 2,$$

kde n -tý člen je lineární kombinací předchozích dvou členů.

Lineární rekurentní rovnice (1)

V předchozí přednášce jsme vyřešili rekurentní rovnice

$$\begin{aligned}F_n &= F_{n-1} + F_{n-2}, & n \geq 2, \\a_n &= 4a_{n-1} - 4a_{n-2}, & n \geq 2,\end{aligned}$$

kde n -tý člen je lineární kombinací předchozích dvou členů.

Obecnější případ, kdy n -tý člen je lineární kombinací předchozích k členů:

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \cdots + \alpha_k a_{n-k}, \quad n \geq k.$$

Bez újmy na obecnosti lze předpokládat $\alpha_k \neq 0$ (jinak vynecháme poslední sčítanec).

Aby byla posloupnost $\{a_n\}_{n=0}^{\infty}$ určena jednoznačně, je třeba zadat počáteční členy $a_0, \dots, a_{k-1}$.

Lineární rekurentní rovnice (2)

Rovnice

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \cdots + \alpha_k a_{n-k}, \quad n \geq k,$$

se nazývá lineární homogenní rekurentní rovnice s konstantními koeficienty.

Slovo „lineární“ vyjadřuje skutečnost, že na pravé straně rovnice vystupuje lineární kombinace. Obecněji se studují i nehomogenní lineární rovnice

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \cdots + \alpha_k a_{n-k} + b,$$

a rovnice s nekonstantními koeficienty, kde $\alpha_1, \dots, \alpha_k$ nejsou konstanty, ale funkce proměnné n .

Řešení rekurentní rovnice (1)

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \cdots + \alpha_k a_{n-k}, \quad n \geq k.$$

Hledáme řešení metodou generujících funkcí, $A(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n z^n$.

Řešení rekurentní rovnice (1)

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \cdots + \alpha_k a_{n-k}, \quad n \geq k.$$

Hledáme řešení metodou generujících funkcí, $A(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n z^n$.

$$\{a_n\}_{n=0}^{\infty} = (a_0, \dots, a_{k-1}, \alpha_1 a_{k-1} + \cdots + \alpha_k a_0, \alpha_1 a_k + \cdots + \alpha_k a_1, \dots) =$$

$$= (a_0, \dots, a_{k-1}, 0, \dots) + \alpha_1 \underbrace{(0, \dots, 0, a_{k-1}, a_k, \dots)}_{k\text{-krát}} + \cdots +$$

$$+ \alpha_k \underbrace{(0, \dots, 0, a_0, a_1, \dots)}_{k\text{-krát}} =$$

$$= \alpha_1 (0, a_0, a_1, \dots) + \cdots + \alpha_k \underbrace{(0, \dots, 0, a_0, a_1, \dots)}_{k\text{-krát}} + (b_0, b_1, \dots, b_{k-1}, 0, \dots),$$

kde $b_0, b_1, \dots, b_{k-1}$ jsou vhodná čísla (jejich hodnoty lze vypočítat, např. $b_0 = a_0$, $b_1 = a_1 - \alpha_1 a_0$, atd., ale nebudeme je potřebovat).

Řešení rekurentní rovnice (1)

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \dots + \alpha_k a_{n-k}, \quad n \geq k.$$

Hledáme řešení metodou generujících funkcí, $A(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n z^n$.

$$\{a_n\}_{n=0}^{\infty} = (a_0, \dots, a_{k-1}, \alpha_1 a_{k-1} + \dots + \alpha_k a_0, \alpha_1 a_k + \dots + \alpha_k a_1, \dots) =$$

$$= (a_0, \dots, a_{k-1}, 0, \dots) + \underbrace{\alpha_1 (0, \dots, 0, a_{k-1}, a_k, \dots)}_{k\text{-krát}} + \dots +$$

$$+ \alpha_k \underbrace{(0, \dots, 0, a_0, a_1, \dots)}_{k\text{-krát}} =$$

$$= \alpha_1 (0, a_0, a_1, \dots) + \dots + \alpha_k \underbrace{(0, \dots, 0, a_0, a_1, \dots)}_{k\text{-krát}} + (b_0, b_1, \dots, b_{k-1}, 0, \dots),$$

kde $b_0, b_1, \dots, b_{k-1}$ jsou vhodná čísla (jejich hodnoty lze vypočítat, např. $b_0 = a_0$, $b_1 = a_1 - \alpha_1 a_0$, atd., ale nebudeme je potřebovat).

$$A(z) = \alpha_1 z A(z) + \alpha_2 z^2 A(z) + \dots + \alpha_k z^k A(z) + b_0 + b_1 z + \dots + b_{k-1} z^{k-1}$$

Řešení rekurentní rovnice (2)

$$A(z) = \alpha_1 z A(z) + \alpha_2 z^2 A(z) + \dots + \alpha_k z^k A(z) + b_0 + b_1 z + \dots + b_{k-1} z^{k-1}$$

$$A(z) = \frac{b_0 + b_1 z + \dots + b_{k-1} z^{k-1}}{1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k}$$

Řešení rekurentní rovnice (2)

$$A(z) = \alpha_1 z A(z) + \alpha_2 z^2 A(z) + \dots + \alpha_k z^k A(z) + b_0 + b_1 z + \dots + b_{k-1} z^{k-1}$$

$$A(z) = \frac{b_0 + b_1 z + \dots + b_{k-1} z^{k-1}}{1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k}$$

Předpokládejme, že známe kořeny jmenovatele:

$$1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k = -\alpha_k (z - z_1)^{n_1} \dots (z - z_l)^{n_l},$$

kde $z_1, \dots, z_l$ jsou navzájem různé kořeny s násobnostmi $n_1, \dots, n_l$ a platí $n_1 + \dots + n_l = k$.

Řešení rekurentní rovnice (2)

$$A(z) = \alpha_1 z A(z) + \alpha_2 z^2 A(z) + \dots + \alpha_k z^k A(z) + b_0 + b_1 z + \dots + b_{k-1} z^{k-1}$$

$$A(z) = \frac{b_0 + b_1 z + \dots + b_{k-1} z^{k-1}}{1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k}$$

Předpokládejme, že známe kořeny jmenovatele:

$$1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k = -\alpha_k (z - z_1)^{n_1} \dots (z - z_l)^{n_l},$$

kde $z_1, \dots, z_l$ jsou navzájem různé kořeny s násobnostmi $n_1, \dots, n_l$ a platí $n_1 + \dots + n_l = k$. Rozklad na parciální zlomky bude mít tvar

$$A(z) = \frac{c_{1,1}}{z - z_1} + \dots + \frac{c_{1,n_1}}{(z - z_1)^{n_1}} + \dots + \frac{c_{l,1}}{z - z_l} + \dots + \frac{c_{l,n_l}}{(z - z_l)^{n_l}}.$$

Řešení rekurentní rovnice (3)

$$\begin{aligned} A(z) &= \frac{c_{1,1}}{z - z_1} + \dots + \frac{c_{1,n_1}}{(z - z_1)^{n_1}} + \dots + \frac{c_{l,1}}{z - z_l} + \dots + \frac{c_{l,n_l}}{(z - z_l)^{n_l}} = \\ &= \frac{d_{1,1}}{1 - z/z_1} + \dots + \frac{d_{1,n_1}}{(1 - z/z_1)^{n_1}} + \dots + \frac{d_{l,1}}{1 - z/z_l} + \dots + \frac{d_{l,n_l}}{(1 - z/z_l)^{n_l}}, \end{aligned}$$

kde $d_{i,j} = c_{i,j}/(-z_i)^j$. Koeficienty $c_{i,j}$ a $d_{i,j}$ neznáme, ale nebudeme je potřebovat.

Řešení rekurentní rovnice (3)

$$\begin{aligned} A(z) &= \frac{c_{1,1}}{z - z_1} + \dots + \frac{c_{1,n_1}}{(z - z_1)^{n_1}} + \dots + \frac{c_{l,1}}{z - z_l} + \dots + \frac{c_{l,n_l}}{(z - z_l)^{n_l}} = \\ &= \frac{d_{1,1}}{1 - z/z_1} + \dots + \frac{d_{1,n_1}}{(1 - z/z_1)^{n_1}} + \dots + \frac{d_{l,1}}{1 - z/z_l} + \dots + \frac{d_{l,n_l}}{(1 - z/z_l)^{n_l}}, \end{aligned}$$

kde $d_{i,j} = c_{i,j}/(-z_i)^j$. Koeficienty $c_{i,j}$ a $d_{i,j}$ neznáme, ale nebudeme je potřebovat.

$$\begin{aligned} A(z) &= \sum_{n=0}^{\infty} d_{1,1} \left(\frac{z}{z_1}\right)^n + \dots + \sum_{n=0}^{\infty} d_{1,n_1} \binom{n + n_1 - 1}{n_1 - 1} \left(\frac{z}{z_1}\right)^n + \dots + \\ &+ \sum_{n=0}^{\infty} d_{l,1} \left(\frac{z}{z_l}\right)^n + \dots + \sum_{n=0}^{\infty} d_{l,n_l} \binom{n + n_l - 1}{n_l - 1} \left(\frac{z}{z_l}\right)^n = \\ &= \sum_{n=0}^{\infty} P_1(n) \left(\frac{z}{z_1}\right)^n + \dots + \sum_{n=0}^{\infty} P_l(n) \left(\frac{z}{z_l}\right)^n, \end{aligned}$$

kde $P_i(n) = d_{i,1} + \dots + d_{i,n_i} \binom{n+n_i-1}{n_i-1}$ pro každé $i \in \{1, \dots, l\}$.

Řešení rekurentní rovnice (4)

Pokud se na kombinační číslo

$$\binom{n}{k} = \frac{n \cdot \dots \cdot (n - k + 1)}{k!}$$

díváme jako na funkci proměnné n , pak se jedná o polynom stupně k .

Řešení rekurentní rovnice (4)

Pokud se na kombinační číslo

$$\binom{n}{k} = \frac{n \cdots (n - k + 1)}{k!}$$

díváme jako na funkci proměnné n , pak se jedná o polynom stupně k . Tedy pro každé $i \in \{1, \dots, l\}$ je

$$P_i(n) = d_{i,1} + \cdots + d_{i,n_i} \binom{n + n_i - 1}{n_i - 1}$$

polynom stupně nejvýše $n_i - 1$.

Řešení rekurentní rovnice (4)

Pokud se na kombinační číslo

$$\binom{n}{k} = \frac{n \cdot \dots \cdot (n - k + 1)}{k!}$$

díváme jako na funkci proměnné n , pak se jedná o polynom stupně k . Tedy pro každé $i \in \{1, \dots, l\}$ je

$$P_i(n) = d_{i,1} + \dots + d_{i,n_i} \binom{n + n_i - 1}{n_i - 1}$$

polynom stupně nejvýše $n_i - 1$.

Shrnutí: a_n je koeficient u z^n v $A(z)$, tedy

$$a_n = \frac{P_1(n)}{z_1^n} + \dots + \frac{P_l(n)}{z_l^n},$$

kde $z_1, \dots, z_l$ jsou kořeny polynomu

$1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k$ s násobnostmi $n_1, \dots, n_l$ a pro každé $i \in \{1, \dots, l\}$ je P_i polynom stupně nejvýše $n_i - 1$.

Řešení rekurentní rovnice (5)

Převrácené hodnoty kořenů $z_1, \dots, z_l$ polynomu

$1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k$ jsou kořeny polynomu

$z^k - \alpha_1 z^{k-1} - \alpha_2 z^{k-2} - \dots - \alpha_k$.

Řešení rekurentní rovnice (5)

Převrácené hodnoty kořenů $z_1, \dots, z_l$ polynomu $1 - \alpha_1 z - \alpha_2 z^2 - \dots - \alpha_k z^k$ jsou kořeny polynomu $z^k - \alpha_1 z^{k-1} - \alpha_2 z^{k-2} - \dots - \alpha_k$.

Věta. Každé řešení rovnice

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \dots + \alpha_k a_{n-k}$$

má tvar

$$a_n = P_1(n)w_1^n + \dots + P_l(n)w_l^n,$$

kde $w_1, \dots, w_l$ jsou všechny kořeny polynomu

$$w^k - \alpha_1 w^{k-1} - \alpha_2 w^{k-2} - \dots - \alpha_k,$$

jejichž násobnosti jsou $n_1, \dots, n_l$, a pro každé $i \in \{1, \dots, l\}$ je P_i polynom stupně nejvýše $n_i - 1$.

Příklady (1)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 3$,
 $a_1 = 4$ a $a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Příklady (1)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 3$, $a_1 = 4$ a $a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Každý člen závisí na předchozích dvou členech: $k = 2$.

Hledáme kořeny rovnice

$$w^2 - 4w + 4 = 0.$$

Příklady (1)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 3$, $a_1 = 4$ a $a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Každý člen závisí na předchozích dvou členech: $k = 2$.

Hledáme kořeny rovnice

$$w^2 - 4w + 4 = 0.$$

Lze přepsat do tvaru $(w - 2)^2 = 0$, tj.

$$w_1 = 2, \quad n_1 = 2.$$

Příklady (1)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 3$, $a_1 = 4$ a $a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Každý člen závisí na předchozích dvou členech: $k = 2$.

Hledáme kořeny rovnice

$$w^2 - 4w + 4 = 0.$$

Lze přepsat do tvaru $(w - 2)^2 = 0$, tj.

$$w_1 = 2, \quad n_1 = 2.$$

Polynom P_1 má stupeň nejvýše $n_1 - 1 = 1$, lze jej tedy vyjádřit ve tvaru $P_1(n) = bn + c$, kde b, c jsou zatím neznámé koeficienty. Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

Příklady (1)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 3$, $a_1 = 4$ a $a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Každý člen závisí na předchozích dvou členech: $k = 2$.
Hledáme kořeny rovnice

$$w^2 - 4w + 4 = 0.$$

Lze přepsat do tvaru $(w - 2)^2 = 0$, tj.

$$w_1 = 2, \quad n_1 = 2.$$

Polynom P_1 má stupeň nejvýše $n_1 - 1 = 1$, lze jej tedy vyjádřit ve tvaru $P_1(n) = bn + c$, kde b, c jsou zatím neznámé koeficienty. Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

Koeficienty b, c nalezneme z podmínek $a_0 = 3$, $a_1 = 4$:

$$3 = (b \cdot 0 + c)2^0 = c, \quad 4 = (b \cdot 1 + c)2^1 = 2(b + c).$$

Příklady (1)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 3$, $a_1 = 4$ a $a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Každý člen závisí na předchozích dvou členech: $k = 2$.

Hledáme kořeny rovnice

$$w^2 - 4w + 4 = 0.$$

Lze přepsat do tvaru $(w - 2)^2 = 0$, tj.

$$w_1 = 2, \quad n_1 = 2.$$

Polynom P_1 má stupeň nejvýše $n_1 - 1 = 1$, lze jej tedy vyjádřit ve tvaru $P_1(n) = bn + c$, kde b, c jsou zatím neznámé koeficienty. Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

Koeficienty b, c nalezneme z podmínek $a_0 = 3$, $a_1 = 4$:

$$3 = (b \cdot 0 + c)2^0 = c, \quad 4 = (b \cdot 1 + c)2^1 = 2(b + c).$$

$$\Rightarrow c = 3, b = -1 \quad \Rightarrow a_n = (-n + 3)2^n$$

Příklady (2)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 2$,
 $a_1 = 6$, $a_2 = 0$ a $a_n = -2a_{n-1} + 4a_{n-2} + 8a_{n-3}$, $n \geq 3$.

Příklady (2)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 2$, $a_1 = 6$, $a_2 = 0$ a $a_n = -2a_{n-1} + 4a_{n-2} + 8a_{n-3}$, $n \geq 3$.

Každý člen závisí na předchozích třech členech: $k = 3$.

Hledáme kořeny rovnice

$$w^3 + 2w^2 - 4w - 8 = 0.$$

Příklady (2)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 2$, $a_1 = 6$, $a_2 = 0$ a $a_n = -2a_{n-1} + 4a_{n-2} + 8a_{n-3}$, $n \geq 3$.

Každý člen závisí na předchozích třech členech: $k = 3$.

Hledáme kořeny rovnice

$$w^3 + 2w^2 - 4w - 8 = 0.$$

Lze upravit:

$$w^2(w + 2) - 4(w + 2) = 0$$

$$(w + 2)(w^2 - 4) = 0$$

$$(w + 2)^2(w - 2) = 0$$

$$w_1 = -2, \quad n_1 = 2, \quad w_2 = 2, \quad n_2 = 1.$$

Příklady (2)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 2$, $a_1 = 6$, $a_2 = 0$ a $a_n = -2a_{n-1} + 4a_{n-2} + 8a_{n-3}$, $n \geq 3$.

Každý člen závisí na předchozích třech členech: $k = 3$.
Hledáme kořeny rovnice

$$w^3 + 2w^2 - 4w - 8 = 0.$$

Lze upravit:

$$w^2(w + 2) - 4(w + 2) = 0$$

$$(w + 2)(w^2 - 4) = 0$$

$$(w + 2)^2(w - 2) = 0$$

$$w_1 = -2, \quad n_1 = 2, \quad w_2 = 2, \quad n_2 = 1.$$

Polynom P_1 má stupeň nejvýše $n_1 - 1 = 1$ a polynom P_2 má stupeň nejvýše $n_2 - 1 = 0$, tedy $P_1(n) = bn + c$, $P_2(n) = d$.
Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)(-2)^n + d2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

Příklady (3)

Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)(-2)^n + d2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

K nalezení b , c , d využijeme podmínky $a_0 = 2$, $a_1 = 6$, $a_2 = 0$:

$$2 = c + d, \quad 6 = (b + c)(-2) + 2d, \quad 0 = (2b + c)4 + 4d$$

Příklady (3)

Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)(-2)^n + d2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

K nalezení b , c , d využijeme podmínky $a_0 = 2$, $a_1 = 6$, $a_2 = 0$:

$$2 = c + d, \quad 6 = (b + c)(-2) + 2d, \quad 0 = (2b + c)4 + 4d$$

$$2 = c + d,$$

$$3 = d - b - c,$$

$$0 = 2b + c + d.$$

Příklady (3)

Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)(-2)^n + d2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

K nalezení b , c , d využijeme podmínky $a_0 = 2$, $a_1 = 6$, $a_2 = 0$:

$$2 = c + d, \quad 6 = (b + c)(-2) + 2d, \quad 0 = (2b + c)4 + 4d$$

$$2 = c + d,$$

$$3 = d - b - c,$$

$$0 = 2b + c + d.$$

Odečtením první rovnice od třetí získáme $b = -1$ a dosazením této hodnoty do druhé rovnice máme $2 = d - c$. Z této a první rovnice plyne $d = 2$, $c = 0$.

Příklady (3)

Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = (bn + c)(-2)^n + d2^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

K nalezení b , c , d využijeme podmínky $a_0 = 2$, $a_1 = 6$, $a_2 = 0$:

$$2 = c + d, \quad 6 = (b + c)(-2) + 2d, \quad 0 = (2b + c)4 + 4d$$

$$2 = c + d,$$

$$3 = d - b - c,$$

$$0 = 2b + c + d.$$

Odečtením první rovnice od třetí získáme $b = -1$ a dosazením této hodnoty do druhé rovnice máme $2 = d - c$. Z této a první rovnice plyne $d = 2$, $c = 0$.

Řešení rekurentní rovnice je tedy

$$a_n = -n(-2)^n + 2^{n+1}.$$

Příklady (4)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 1$,
 $a_1 = 0$ a $a_n = -a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Příklady (4)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 1$, $a_1 = 0$ a $a_n = -a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Každý člen závisí na předchozích dvou členech: $k = 2$.
Hledáme kořeny rovnice

$$w^2 + 1 = 0.$$

$$w_1 = i, \quad n_1 = 1, \quad w_2 = -i, \quad n_2 = 1.$$

Polynomy P_1, P_2 mají stupeň nejvýše 0, tedy $P_1(n) = b$, $P_2(n) = c$, kde b, c jsou zatím neznámé koeficienty. Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = bi^n + c(-i)^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

Příklady (4)

Najděte vzorec pro n -tý člen posloupnosti splňující $a_0 = 1$, $a_1 = 0$ a $a_n = -a_{n-2}$, $n \geq 2$.

Každý člen závisí na předchozích dvou členech: $k = 2$.
Hledáme kořeny rovnice

$$w^2 + 1 = 0.$$

$$w_1 = i, \quad n_1 = 1, \quad w_2 = -i, \quad n_2 = 1.$$

Polynomy P_1, P_2 mají stupeň nejvýše 0, tedy $P_1(n) = b$, $P_2(n) = c$, kde b, c jsou zatím neznámé koeficienty. Obecné řešení zadané rekurentní rovnice má tvar

$$a_n = bi^n + c(-i)^n, \quad n \in \mathbb{N}_0.$$

Využijeme $a_0 = 1$, $a_1 = 0$:

$$1 = b + c$$

$$0 = bi - ci$$

$$\Rightarrow 0 = b - c \Rightarrow b = \frac{1}{2}, c = \frac{1}{2} \Rightarrow a_n = \frac{1}{2}i^n + \frac{1}{2}(-i)^n$$